

Kuulovammaisena kirjastossa ja digituessa

Iida Heinämäki, Asiantuntija, Digitaidot-projekti - Kuuloliitto ry
Lahden Ake
12.4.2022

Sisältö

1. Kuuloliiton Digitaidot-projekti
2. Mikä kuulovamma on?
3. Induktiosilmukka kuulovammaisen apuna
4. Kirjoitustulkkkaus kuulovammaisen apuna
5. Mitä kuulovamma merkitsee asiakaspalvelussa ja digituessa
6. Mitä asioita on hyvä katsoa kuulovammaisen ikäihmisen kanssa puhelimesta
7. Saavutettavat etätapaamiset

Kuuloliiton Digitaidot-projekti (2019-2023)

- **2019-2023**
- **Kuulovammaisten ikäihmisten digiosallisuuden edistäminen**
- Tiedon jakaminen tarjolla olevasta digituesta
- Tukee kuuloyhdistysten valmiuksia hyödyntää digitaalisia menetelmiä
- Digitukea tarjoavien organisaatioiden saavutettavan digitukiosaamisen vahvistaminen

DIGITAI DOT

Miksi oma hanke?

- Suomalaiset ovat digitaitavaa kansaa – moni kuitenkin tarvitsee tukea
- Digitukipalveluita ei löydetä
- Korona lisäsi digituen tarvetta
- Vaikutukset kuulovammaisille?

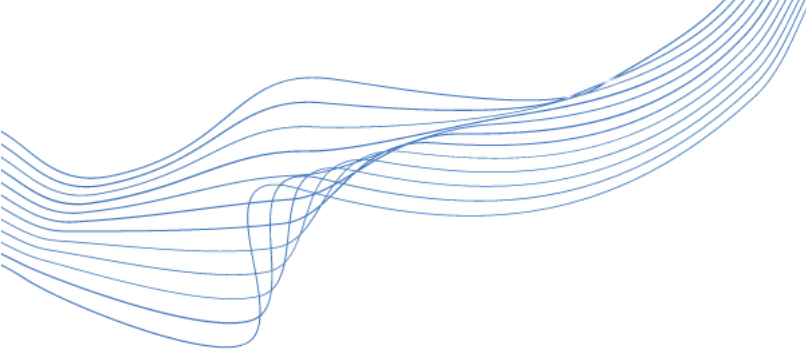

Kuuloliiton Digitaidot-projekti (2019-2023)

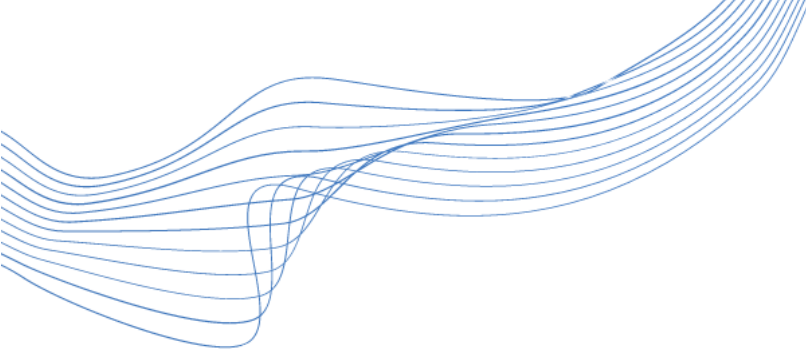
- Digitaitojen oppimisen tueksi kehitettiin yhteisöllinen oppimismenetelmä: Digitaidot-peli
- Peli sisältää 75 tehtävä- ja 64- totuus-korttia, jotka kuvaavat arjen erilaisia tilanteita.
- Yleishyödylliset toimijat voivat tilata painetun version pelistä maksutta: iida.heinamaki@kuuloliitto.fi
- Lue lisää: <https://www.kuuloliitto.fi/digitaidot-peli/>

DIGITAIÐOT

**Ota puhelimesi esiin tai avaa
hakuselaimesi uusi ikkuna:
www.menti.com**

Kuulo on kykyä havainnoida ääntä.

- Kuulolla on monta tehtävää, mutta ennen kaikkea se on kommunikaatioaisti.

Mikä kuulovamma on?

Kuulovamma on yleinen aistivamma:

- Yli 800 000 suomalaisella on jonkinasteinen kuulonalenema
- Yli 65-vuotiaista joka kolmannella
- Yli 75-vuotiaista yli puolella
- Viittomakielisiä n. 5000
- Voi johtua esimerkiksi välikorvantulehduksesta, korvan meluvammasta tai ikääntymisestä.

Mikä kuulovamma on?

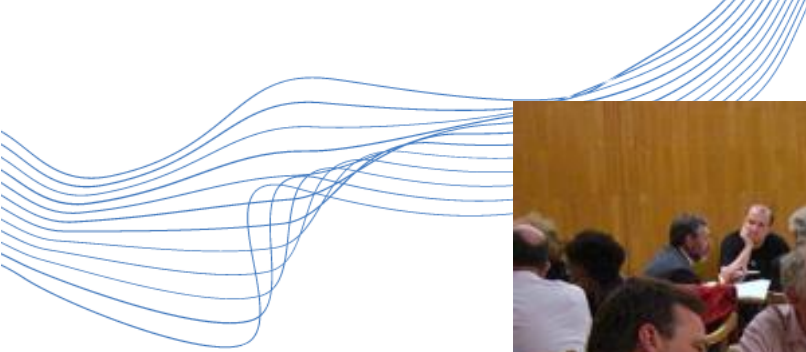
Mikä kuulovamma on?

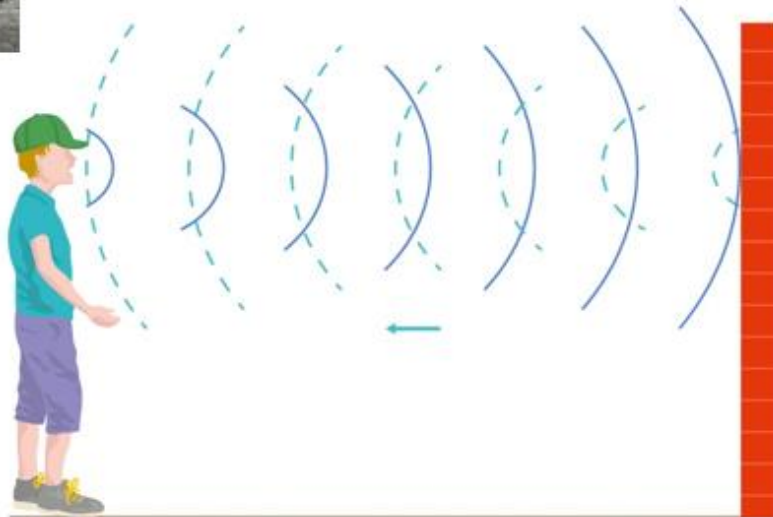
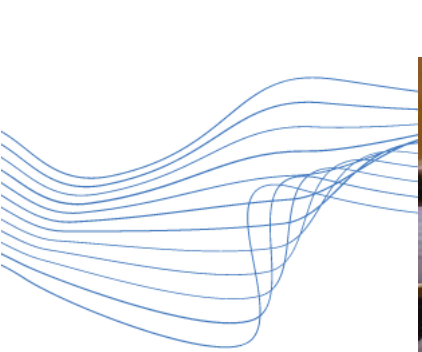

Mikä kuulovamma on?

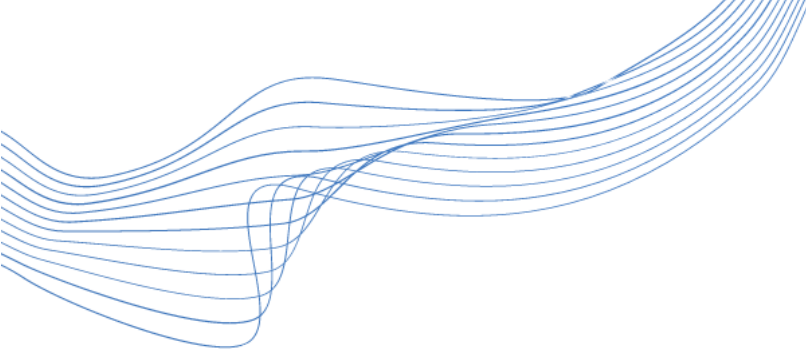
DIGITAI DOT

DIGITAI DOT

Kuuleminen kuulokojeen avulla

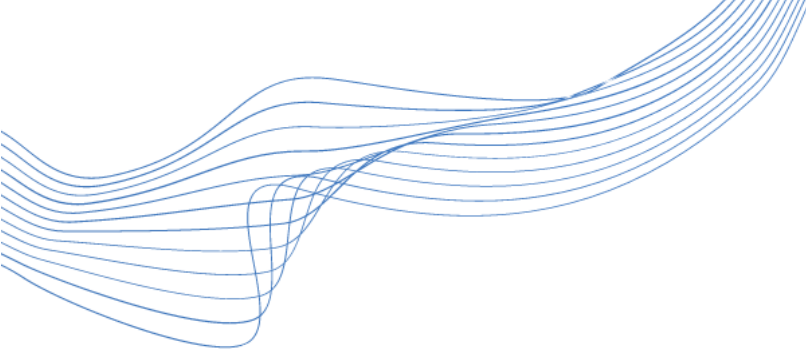

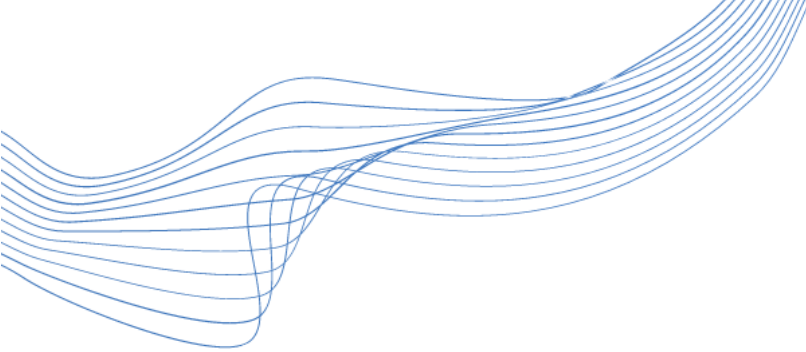
Kuulovamma on usein ns. näkymätön vamma.

Kuulovamma on usein näkymätön myös kuulovammaiselle itselleen.

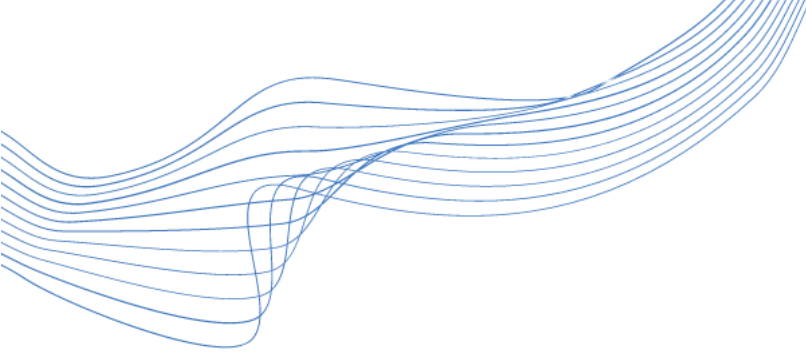

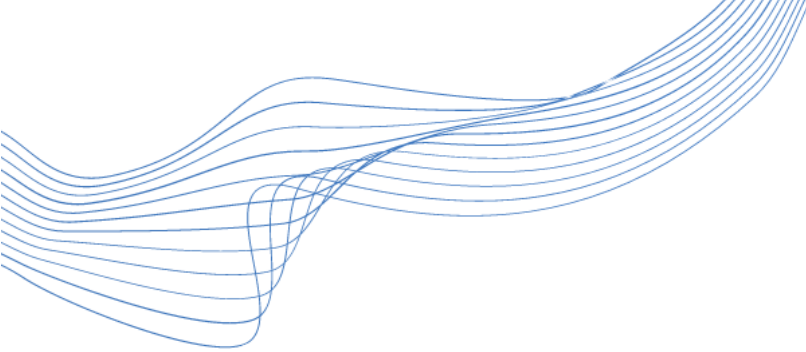
Etenkin ikäkuulo etenee hiljalleen. Usein läheiset havaitsevat kuulon alenemisen ensimmäisenä.

**Kuulovamma ei ole ymmärtämisen ongelma,
vaan viestin välittymiseen liittyvä haaste.**

Kuuntelu vaatii erityistä keskittymistä ja tarkkaavaisuutta.

**Kuulovammaa usein peitellään
ja hävetään.**

Kuulokojeet ja apuvälineet

- Kuulovammaiselle tärkeä henkilökohtainen apuväline
- Kuulokojeita on erilaisia: kojemalli valitaan yksilöllisesti
- Auttaa ja helpottaa vuorovaikutusta ja osallistumista
- Kuulokoje ei tee käyttäjästä normaalikuuloista - **se auttaa selviytymään.**

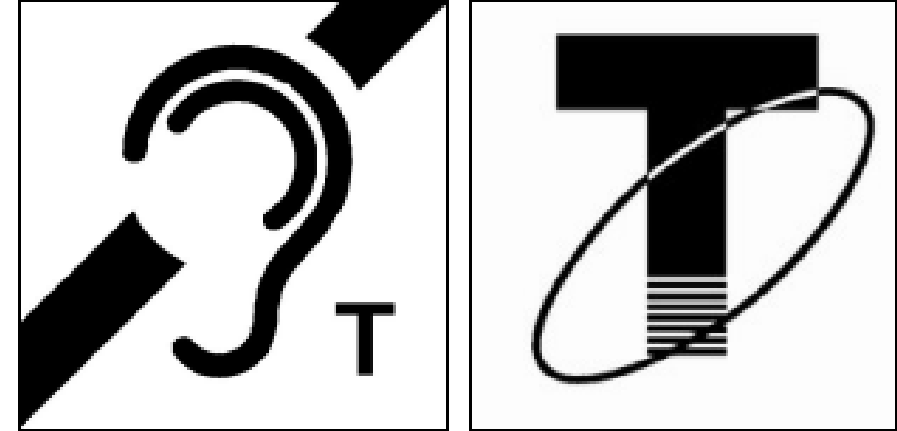

Induktiosilmukka kuulovammaisen apuna

- Hyvät kuunteluolosuhteet ovat kommunikoinnin perusedellytys
- Induktiosilmukka siirtää mikrofoniin puhutun äänen sähkömagneettisen kentän välityksellä langattomasti kuulokojeeseen.
- Induktiosilmukkaa kuunnellaan kuulokojeen T-ohjelmalla
- Induktiosilmukka voi olla:
 - Kiinteä, suuren tilan kattava
 - Kannettava, salkkuun pakattu järjestelmä
 - Pienoissilmukka esim. palvelutiskeillä
 - Pieni yhden hengen käyttöön tarkoitettu silmukka

Induktiosilmukka kuulovammaisen apuna

- Silmukkaa käyttäessä eivät muut häiriöäänet häiritse kuuntelua
- Tilassa olevat taustahälyt tai –äänet eivät häiritse puhetta.
- Silmukan omaavat julkiset tilat on merkitty T- tai korva-symbolilla. Silmukoita voi löytyä esim. kirkoista, isoista auditorioista, luentosaleista, palvelupisteistä.
- Puhelin voidaan kytkeä induktiosilmukkaan, jolloin puhelimen ääni kulkeutuu suoraan kuulokojeeseen.

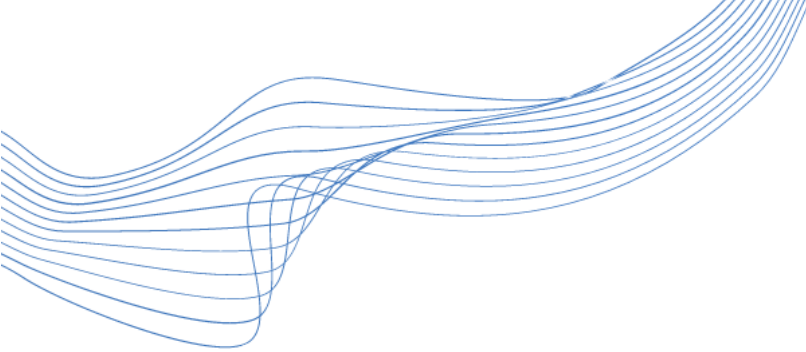
Kirjoitustulkkaus kuulovammaisen apuna

- Kirjoitustulkkauksessa tulkki kirjoittaa tietokoneella tilaisuudessa puhuttavat asiat luettavaan muotoon: tekstiksi.
- Tulkkaus tulee aina viiveellä.
- Tulkkaukseen kuvaillaan myös erilaisia ympäristön ääniä, kuten puhelimen soiminen
- Tulkkauksessa syntyvä materiaali hävitetään tulkkauksen päätyttyä.
- Tulkki toimii viestin välittäjänä – ei puutu käsiteltävään asiaan. Hänellä on vaitiolovelvollisuus.

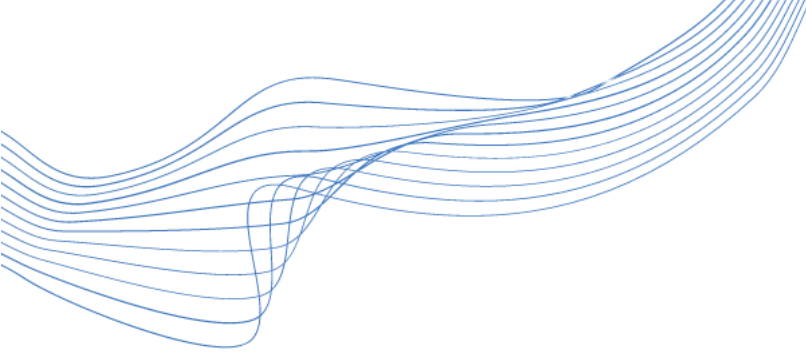

KIRJOITUSTULKKAUS

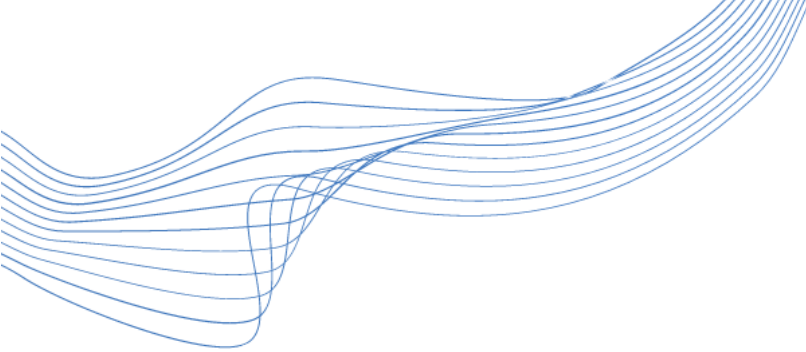

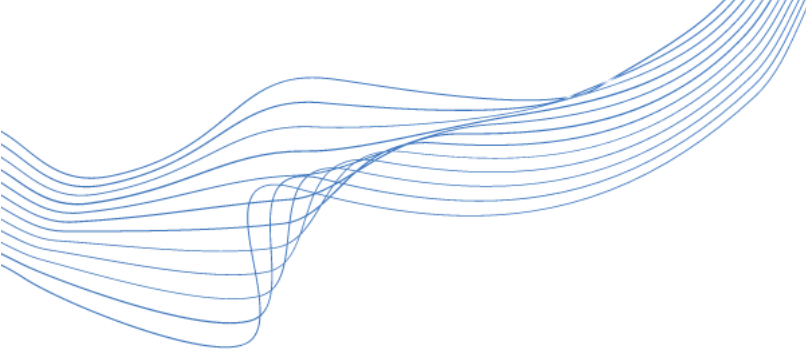
5. Mitä kuulovamma merkitsee asiakaspalvelussa ja digituessa

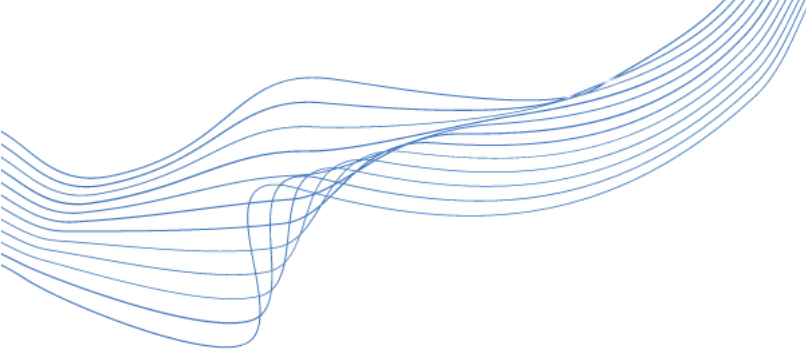
**Asiakaspalvelussa ja digituessa
tärkeä osa opastusta tapahtuu
puhutun kommunikation kautta.**

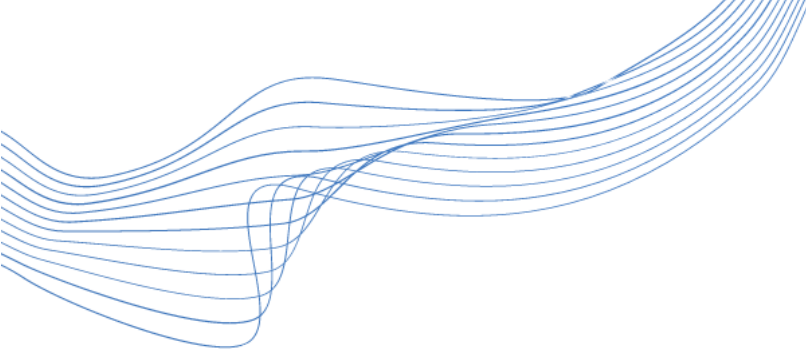
**Viesxin on tuxtava mahxollisimman
häiriöttömäxi, joxxa sen ymmärää.**

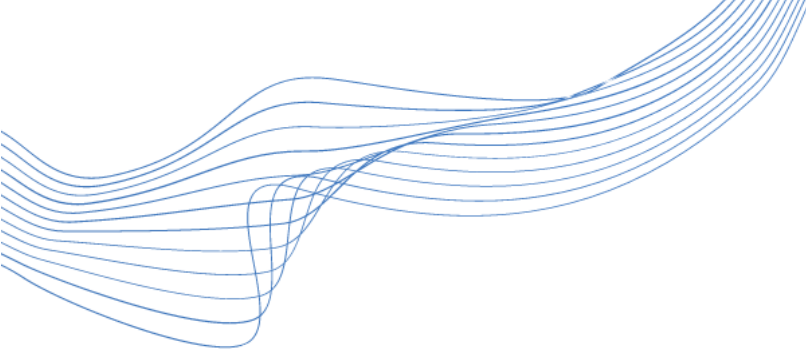
**Xun Xuuxov@mmaisexxa on
Kuu#os@ h@iriOta xuuxemisesx@ #oi
xuxxa xahdoxontx#.**

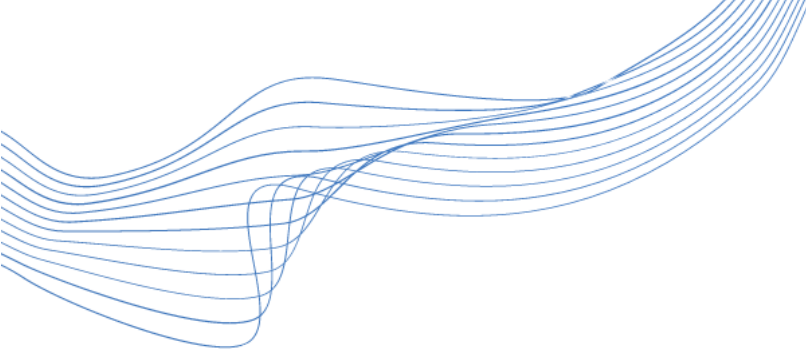
**Jos huomio kiinnixex@@n ensisij@isexi
xuulemisen ymm@rx@miseen, oppiminen
vaikeutuu.**

**Selkeää puhe ja hyvät kuunteluolosuhteet
tukevat kaikkia. Kuulovammaiselle nämä
ovat olennaisia.**

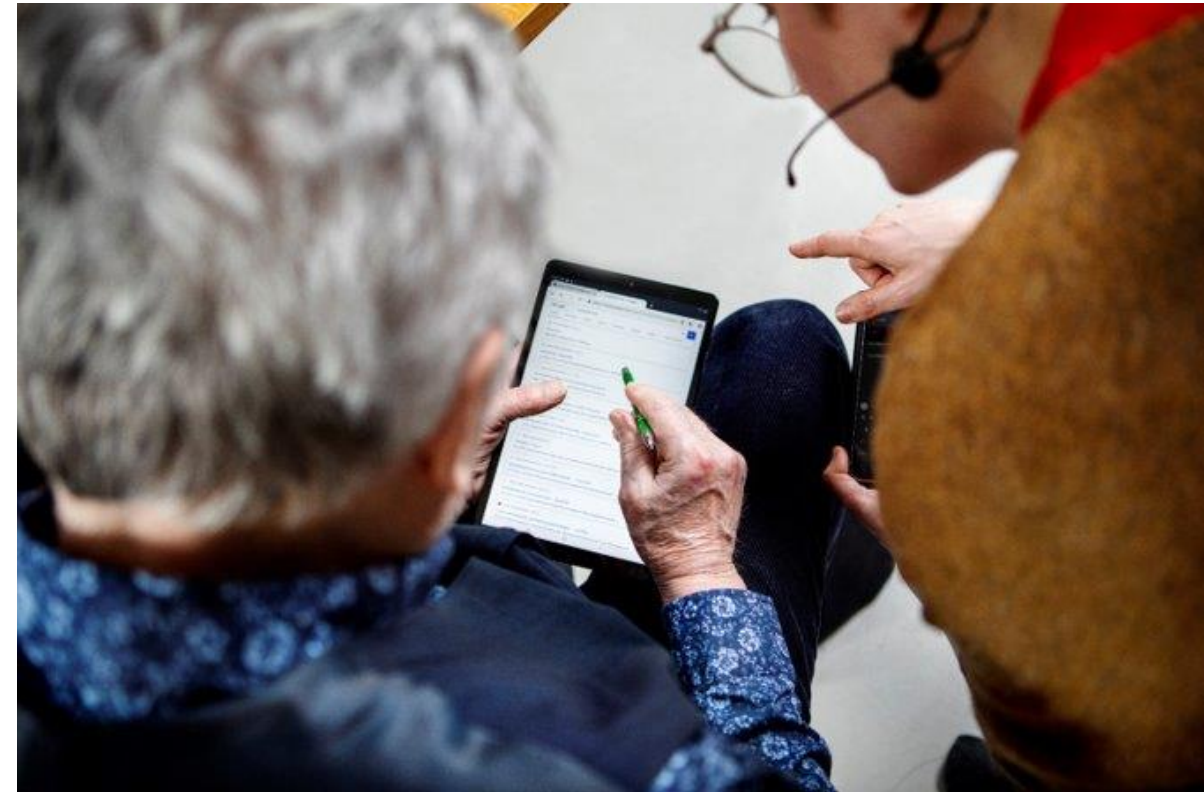
**Monikanavaisuus tukee viestin
vastaanottamista.**

**Maskit poistavat keskeisen kanavan.
Kuunteluympäristön ja muun
kommunikaation merkitys korostuvat.**

Mikä rauhallinen opastusympäristö?

- Minimoi taustamelu: sulje huoneen ovi ja sammuta tarpeettomat laitteet ja sovellukset
- Tilat, joissa ei kaikua tai läpikulkua
- Jos voit vaikuttaa tilan valintaan, suosi ympäristöjä, joissa ei ole kaikua
- Etsi tarvittaessa rauhallinen tila tai nurkka.

Opastuksen puitteet

- Kiinnitä huomiota myös valaistukseen:
- Kohdista valo kasvoihin.
 - Hyvä valaistus helpottaa suun liikkeiden seuraamista.

Huolehdi näköyhteydestä

- Etätapaamisissa katso kameraan
- Varmista, että huuliosi näkyy
- Ryhmätilanteessa asettele tila niin, että kaikilla on näköyhteys
- Anna digituen saajan valita sopiva paikka itselleen, josta hän voi seurata opastusta

Sitoudu käyttämään apuvälineitä

- Jos käytössäsi on induktiosilmukka, äänenvahvistus tai muu apuväline, sitoudu sen käyttöön
- Yksi puhuu kerrallaan
- Jos tilassa on induktiosilmukka, kytke se päälle ja pyydä osallistujia laittamaan kuulokoje T-asentoon

Panosta selkeään kommunikatioon

- Puhu rauhallisesti, selkeästi ja normaalilla äänenvoimakkuudella
- Kohdenna puheesi suoraan osallistujille
- Jos tilassa on mikrofoni - Käytä mikrofonia.
- Pidä mikrofonia siten, että myös huuliosi näkyy. Huolehdi, että myös muiden osallistujien kysymykset kuuluvat muille.

Kun keskustelukumppani ei kuule

Kiinnitä keskustelukumppanisi huomio ennen kuin alat puhua.

Ota huomioon, että taustahäly vaikeuttaa kuulemista.

Puhu rauhallisesti ja selkeästi.

Huolehdi, että ryhmätilanteissa yksi puhuu kerrallaan.

Huolehdi, että kasvosi ja suun liikkeesi näkyvät.

Selvennä asiasi tarvittaessa ja oikaise väärinkäsitykset heti.

LISÄTIETOJA: kuuloliitto.fi

Panosta selkeään kommunikaatioon

**EN KUULI
SINUN
PEITÄ** **USI**

#katomitämäsanon

- Kirjoita keskeiset asiat ylös, kuten kellonajat, osoitteet, päivämäärät.
- Käytä tuttuja termejä
- Havainnoi näyttämällä esimerkkiä

Opastustilanteessa voi olla myös tulkki

- Puhu riittävän rauhallisesti, jotta tulkki ehtii tulkata viestin.
- Älä puhu ja näytä samaan aikaan; näytä ensin ja kerro sitten.
- Varaa tila mahdolliselle kirjoitustulkille tai viittomakielen tulkille. Kirjoitustulkkia varten varaa pöytä, kaksi tuolia ja tarvittaessa siirrettävä valkokangas.

Mikä on olennaista kuulovammaiselle asiakkaallesi?

- Soittoäänen säätäminen sopivaksi tai värinän kytkeminen päälle
- Kaiuttimen käyttö puhelimessa
- Tekstitysten päälle kytkeminen esim. Yle areena
- Puheentunnistussovellukset: Live Transcribe

Tee etätapaamisista saavutettavia

KUULOAMMMAINEN VOI KOKEA TIEDONSAANNIN NÄIN:

...TÄI NÄIN:

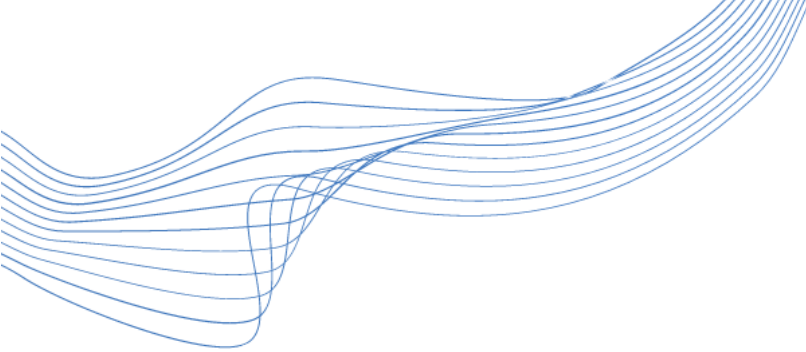
Kiitos!

Iida Heinämäki

iida.heinamaki@kuuloliitto.fi

044 735 5575

DIGITAI DOT

Yhteistä keskustelua

- Millaisia ajatuksia tai tunteita päivä herätti?
- Opitko uusia asioita?